

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-576

13.7.2023

HELP Forsikring AS

Retts hjelp

Advokatforsikring – tilstrekkelig partstilknytning? – fal. § 8-5, 1. ledd.

Sikrede eier en eiendom som har fiskerettigheter på begge sider av en nærliggende elv. En gangbro ble benyttet for å komme til fiskeplasser på motsatt side av elva. Grunnet manglende vedlikehold ble gangbroa stengt, og det oppsto uenighet om hvem som hadde vedlikeholdsansvar for gangbroa. Etter det opplyste valgte sikrede å bli med på sak mot kommunen/NVE noen måneder etter vedtaket av 23.11.21 hvor kommunen konkluderte med at den ikke hadde noe vedlikeholdsansvar for broa. Sikrede og to andre fremmet den 6.4.22 krav mot både NVE og kommunen da de mente NVE/kommunen hadde vedlikeholdsansvar for broa. Både NVE og kommunen avviste ansvar, henholdsvis 29.4.22 og 10.6.22 og sikrede og de to andre reiste sak for jordskifteretten med krav om vedlikeholdsansvar. Sikrede søkte 4.4.22 om dekning under sin advokatforsikring i foretaket. Dekning ble avslått med henvisning til at sikrede ikke hadde tilstrekkelig partstilknytning til saken og at saken var for sent meldt til foretaket. Nemnda kom til at foretaket ikke kunne avslå sikredes krav med henvisning til manglende partstilknytning og viste blant annet til at vilkårene ikke knyttet tvistebegrepet i avtalen til tvistebegrepet i tvistemålsloven. Nemnda kom videre til at foretaket ikke hadde dokumentert at sikredes krav ble meldt mer enn et år etter at det var oppstå tvist mellom sikrede og kommunen og NVE.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under sikredes advokatforsikring og spørsmål om sikrede har tilstrekkelig partstilknytning etter tvisteloven § 1-3, rettslig grunnlag, og om saken er for sent meldt, jf. fal. § 8-5, 1. ledd.

Sikredes forsikring har følgende vilkår:

Forsikringen dekker forebyggende juridisk rådgivning som beskrevet i punkt 7.1, så fremt de forhold og opplysninger som rettshjelpsbehovet bygger på kom til Medlemmets kjennskap i forsikringsperioden.

Videre dekker forsikringen tvister som har oppstått i forsikringsperioden, se punkt 7.1. Tvist anses oppstått dersom det er fremsatt eller mottatt et krav som er bestridt eller en motpart unnlater å ta stilling til et krav innen rimelig tid.

Av pkt. 7.1 om hvilke rettshjelpsbehov som er dekket fremgår følgende:

Medlemmet, i egenskap av privatperson, har rett til forebyggende juridisk rådgivning og advokatbistand ved tvist, se punkt 7.4.

Av pkt. 7.4 fremgår følgende:

7.4 Egenandel

For advokatbistand i tvister påløper en egenandel på kr 3 000. Se nærmere informasjon på www.help.no om Medlem eller Forbund dekker egenandelen.

Sikrede eier en eiendom som har fiskerettigheter i en nærliggende elv.

En gangbro ble benyttet for å komme til fiskeplasser på motsatt side av elva. Grunnet manglende vedlikehold ble gangbroa stengt, og det oppsto uenighet om hvem som hadde vedlikeholdsansvar for gangbroa.

Etter det opplyste valgte sikrede å bli med på sak mot kommunen/NVE noen måneder etter vedtaket av 23.11.21 hvor kommunen konkluderte med at den ikke hadde noe vedlikeholdsansvar for broa.

Sikrede og to andre fremmet den 6.4.22 krav mot både NVE og kommunen da de mente NVE/kommunen hadde vedlikeholdsansvar for broa. Både NVE og kommunen avviste ansvar, henholdsvis 29.4.22 og 10.6.22.

Sikrede og de to andre reiste sak for jordskifteretten med krav om vedlikeholdsansvar, men saken ble avvist med henvisning til jordskifterettens kompetanse.

Sikrede og de to andre vurderte deretter å ta ut stevning for tingretten og sikrede fremmet krav om dekning for sine utgifter under sin advokatforsikring i foretaket den 4.4.22.

Foretaket avsto dekning blant annet med henvisning til at sikrede manglet tilstrekkelig partstilknytning i saken, jf. tvisteloven § 1-3. Foretaket anførte videre at kravet var for sent meldt da partene hadde vært i forhandlinger med kommunen over flere år.

Sikrede krever dekning for advokatkostnader og bestrider at foretaket kan avslå fordi sikrede ikke har tilstrekkelig partstilknytning, jf. tvl. § 1-3. Det er ikke tvilsomt at sikrede som rettighetshaver til fisket har selvstendig rettskrav om at gangbroa blir vedlikeholdt. Meldefristen er ikke oversittet ettersom sikrede ikke tidligere hadde vært i forhandlinger med kommunen. Han kom først inn i saken vinteren/våren 2022. De to andre partenes dialog med kommunen er helt uten betydning for sikredes rett til forsikringsdekning. Tvisten mot kommunen oppstod 23.11.21, og sikrede valgte å bli med på saken mot kommunen noen måneder senere. Saken ble meldt til foretaket 4.4.22.

Foretaket har aldri etterspurt ytterligere dokumentasjon, men NVE ble varslet om rettslige skritt 6.4.22 og svaret fra Olje- og energidepartementet kom 10.6.22. Tvisten mot NVE oppstod således 10.6.22.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede mangler partstilknytning. Sikrede har ikke et selvstendig rettskrav mot NVE eller kommunen om vedlikehold av aktuell gangbro. I den grad kommunen eller NVE kan ha pådratt seg vedlikeholdsansvar for den aktuelle broen, antas dette å gjelde overfor grunneier. Selv om sikredes fiskerettigheter innebærer at han har en faktisk interesse til elva, gir ikke dette tilstrekkelig partstilknytning etter tvisteloven § 1-3. Et eventuelt rettskrav for sikrede må gjelde mot grunneier av den aktuelle gangbroen. Det foreligger heller ikke rettslig grunnlag for krav mot kommunen. Broen synes å ha blitt oppført av NVE, og det er ikke lagt frem dokumentasjon som tilsier at kommunen har påtatt seg vedlikeholdsansvar. For sikrede som påberopt rettighetshaver, er det heller ikke sannsynliggjort at fiskeretten omfatter rett til å kreve at gangbru opprettholdes. Samlet sett kan foretaket ikke se at sikrede har tilstrekkelig partstilknytning til saken etter tvl. § 1-3. Dette spørsmålet har betydning for dekning under advokatforsikringen.

Spørsmålet om partstilknytning er en del av den prosessuelle siden av et krav. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig partstilknytning, vil det heller ikke foreligge rettslig grunnlag for kravet. Det vil da ikke være grunnlag for dekning under advokatforsikringen.

Forsikringen dekker kun nødvendige kostnader til juridisk bistand, jf. vilkårenes pkt. 9.3. Kostnader som pådras i et krav hvor det vurderes å ikke foreligge rettslig grunnlag for kravet, vil ikke kunne utgjøre nødvendige kostnader. Det er ikke sannsynliggjort at sikrede som eier av eiendommen

som har fiskerettigheter i elva har et selvstendig rettskrav om vedlikeholdsplikt av den aktuelle gangbroen som går mellom to andre eiendommer. En faktisk interesse til elva gjennom fiskerettigheter kan ikke gi tilstrekkelig partstilknytning som er nødvendig for at det skal foreligge rettslig grunnlag for kravet.

Foretaket anfører også at saken mot kommunen er meldt for sent. De tre saksøkerne har vært i forhandlinger med kommunen over flere år, men saken ble først meldt til foretaket 4.4.22. Hva gjelder saken mot NVE, har foretaket ikke mottatt tilstrekkelig dokumentasjon til å foreta en endelig vurdering av når saken oppstod. Foretaket antar at det var fremmet et krav mot NVE før søksmålsvarsel 6.4.22.

I alle tilfeller dekkes ikke kostnader knyttet til krav om jordskiftesak da det synes klart at jordskifteretten ikke hadde kompetanse til å avgjøre saken som ble fremmet der.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under advokatforsikringen.

Sikredes forsikring omfatter utgifter til "tvist". Begrepet tvist er definert slik:

Tvist anses oppstått dersom det er fremsatt eller mottatt et krav som er bestridt eller en motpart unnlater å ta stilling til et krav innen rimelig tid.

Foretaket avviser ansvar fordi sikrede ikke hadde tilstrekkelig partstilknytning i saken, jf. tvisteloven § 1-3. Nemnda kan ikke se at vilkårene knytter tvistebegrepet i avtalen til tvistebegrepet i tvistemålsloven. Begrepet er definert slik at tvisten oppstår når et krav blir bestridt. Det er hverken krav om partstilknytning eller rettslig grunnlag. En annen sak er at disse spørsmålene kan være relevante for spørsmålet om kostnadene er nødvendige og rimelige hvis det viser seg at det er klart at de prosessuelle forutsetningene for kravene mangler.

Foretaket anfører også at kravet er for sent meldt og viser til at de tre saksøkerne har vært i forhandlinger med kommunen over flere år, men at saken først ble meldt til foretaket 4.4.22. Foretaket har ikke mottatt tilstrekkelig dokumentasjon om saken mot NVE til å foreta en endelig vurdering av når saken oppstod, men antar det ble fremmet et krav mot NVE før søksmålsvarselet 6.4.22.

Nemnda forstår saken slik at sikrede ikke deltok i de tidligere forhandlingene med kommunen, men først kom inn i saken vinteren/våren 2022. Tvisten mot kommunen oppstod 23.11.21, og sikrede valgte å bli med på saken mot kommunen noen måneder senere. Saken ble meldt til foretaket 4.4.22. Meldefristen begynner ikke å løpe før sikrede har et krav mot foretaket, og et slikt krav forutsetter dels at det foreligger en tvist mellom sikrede og kommunen, dels at det er påløpt advokatutgifter. Nemnda kan ikke se at foretaket har dokumentert at kravet ble meldt mer enn et år etter at disse vilkårene forelå.

For tvisten med NVE er det opplyst at varsel om rettslige skritt ble gitt 6.4.22 med svar fra Olje- og energidepartementet 10.6.22, som da blir tidspunktet for tvisten. Heller ikke dette kravet er derfor for sent meldt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).

